

в цілому. Розглянувши тільки деякі із нововведень вищезазначеного проекту, можна дійти висновку про те, що вони ускладнюють процес ресоціалізації засуджених та не містять належного фінансово-економічного обґрунтування для держави.

ДМИШКО О. С.

ПрАт «Вищий навчальний заклад
«Міжрегіональна Академія управління персоналом»
Львівський інститут, завідувач кафедри психології,
кандидат психологічних наук

БОРОВЕЦЬ С. Я.

ПрАт «Вищий навчальний заклад
«Міжрегіональна Академія управління персоналом» Львівський інститут,
студентка 5 курсу

**ПРОБЛЕМИ НЕПОВНОЛІТНІХ
В ЮРИДИЧНІЙ ПСИХОЛОГІЇ**

Антисоціальна поведінка неповнолітніх, взаємодетермінована впливом багатьох факторів, в першу чергу зовнішнім соціальним середовищем, а саме, мікросередовищем, а також індивідуальними особливостями особистості підлітка, які визначають його індивідуальне реагування на різні «життєві невдачі» (В. Л. Васильєв. Юридическая психология. — С.П., 2002, с. 399.).

Злочинність неповнолітніх обумовлена взаємним впливом негативних факторів зовнішнього середовища і особистості неповнолітнього. Соціальний статус підлітка мало чим відрізняється від дитячого. Психологічно — це вік протиріччя. Звідси — типові вікові конфлікти та їх заломлення в самосвідомості підлітка. Завдання, які повстають перед підлітками соціального і особистісного самовизначення — це означає зовсім не автономію від дорослих, а чітке орієнтування і визначення свого місця в дорослому світі (Кон І. С. Психология старшкласника. — М., 1980 — с 104). Умовами формування особистості важкого підлітка в більшості випадків є негативні сімейні умови, «тепличні» умови тощо.

Аналізуючи злочинну поведінку неповнолітніх, виділяємо чотири типипорушників, для яких суспільно небезпечне діяння є:

а) випадковим, таким, що протирічить загальній спрямованості особистості;

б) можливим, з врахуванням загальної нестійкості особистісної спрямованості, але ситуативним, з точки зору, причини і ситуації;

в) результатом загального негативного орієнтування особистості, що зумовлює вибір середовища, проведення часу і безпосереднього варіанту дій при наявності підбурювання (намовляння), прикладу злочинної поведінки тощо;

г) результатом злочинної установки особистості, яка включає активний пошук, організацію причини і ситуації для злочинних діянь, відповідної відносно стійкої системи антисоціальних оцінок і ставлень.

Взаємодії несприятливих зовнішніх умов з певними прогалинами або перекрученнями в психіці підлітка спонукають до виникнення важковиховуваності. Несприятливими умовами можуть бути аморальна поведінка батьків, криза в сімейних стосунках, помилки в шкільному та сімейному вихованні. Проте, ні в якому разі не можна вважати, що у поганих батьків — погані діти, що типові несприятливі умови породжують типові недоліки будь-якого підлітка (В. Л. Васильєв. Юридическая психология. — СПб., 2002, с. 405.). Підліток, як правило, не просто сприймає та засвоює несприятливі зовнішні впливи. Він може їх і не сприйняти, відкинути, а може з ними боротись, в залежності від того, який механізм психологічного захисту спрацює. І тоді в боротьбі з несприятливими умовами формуються позитивні якості особистості. Вивчення особистості неповнолітнього правопорушника, як правило, проводиться за схемою: спадково-біологічні фактори; схильність до нервових або психічних захворювань одного з батьків, патологічна вагітність, ненормальні пологи, негативний вплив алкоголізму, вживання наркотиків тощо. Для пізнання умов життя і виховання неповнолітнього підозрюваного, або звинувачуваного потрібно також вивчати й інші сфери — сім'ю, місце роботи та навчання тощо.

При допиті неповнолітніх слід враховувати ряд особливостей, які пов'язані з віком неповнолітніх (В. Л. Васильєв. Юридическая психология. — СПб., 2002, с. 421) Зокрема, допити дітей у багатьох випадках доцільно замінити бесідою або опитуванням малолітніх з метою швидкого одержання інформації про особистість злочинця. Тривалість допиту неповнолітніх, особливо малолітніх свідків, потерпілих повинна визначатись не тільки завданнями, які поставлені перед правоохоронними органами, але, перш за все, індивідуально-психологічними та віковими особливостями допитуваних. В кожному конкретному випадку працівник правоохоронних органів має справу з неповторним поєднанням рис, якостей, властивостей особистості та мотивів її суспільно небезпечної поведінки. Скільки правопорушників — стільки їх психологічних «портретів». Але в цій індивідуальності завжди є щось загальне, найбільш типове, що визначає факт правопорушення і злочину. Процес орієнтування об'єкту та ситуацію, яка відкривається «в психічному відображенні, формуванні, структурі і динаміці цієї орієнтовної діяльності, проявляється в її якості, характері і можливостях, що є складовою психології» (Гальперин П. Я. Введение в психологию. — М., 1976. — с. 102).

На цьому загальному та типовому і зосереджена головна увага. Тому тільки знання загального і типового в душевному світі неповнолітнього правопорушника може надати ефективну допомогу для його виховання.

САМОТІЄВИЧ В. О.

Відокремлений структурний підрозділ «Миколаївський інститут права
Національного університету «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри кримінально-правових дисциплін, кандидат юридичних наук

НЕПРЕСТИЖНІСТЬ МІЛІЦЕЙСЬКОЇ ПРОФЕСІЇ ЯК ДЕТЕРМІНУЮЧИЙ ФАКТОР ЗЛОЧИННОСТІ СЕРЕД ПРАЦІВНИКІВ ОВС УКРАЇНИ

Актуальність проблематики злочинності серед працівників в ОВС України викликана великою кількістю порушень закону з боку правоохоронців, а широкі обговорення необхідності реформування системи ОВС України стало наріжним каменем в нашому суспільстві за сучасних соціально-політичних умов.

Міліціонери разом із вчителями, військовослужбовцями потрапляють сьогодні на найнижчі сходинки престижності професії у рейтингах за результатами соціологічних опитувань у нашій країні. Традиційно оцінювання престижності професії здійснюється через вплив, повагу, якими користується працівники тієї чи іншої сфери, а також визначається ступенем складності і відповідальності праці, тривалістю необхідної для неї професійної освіти, рівнем оплати та ін. Серед основних негативних факторів, що впливають на престижність служби в ОВС, вчені називають: значні переробки у часі, невпорядкованість робочого дня, неможливість планувати дозвілля, недиференційованість оплати праці, нестійкість службового стану, великі навантаження під час роботи, характер самої роботи, ризик та небезпека в процесі роботи, необхідність оперативного прийняття рішень.

Низький рівень престижності професії у свою чергу викликає селекційну дисфункцію ОВС, що розглядається сьогодні як одна із соціальних детермінант злочинності серед працівників міліції, адже це призводить до потрапляння в структуру ОВС «випадкових» працівників, осіб, що не відповідають вимогам нормального функціонування системи.

Низький імідж міліції, в першу чергу, обумовлює відсутність належного рівня конкуренції кандидатів на службу в ОВС. Існують різні підходи до вирішення вказаної проблеми, наприклад, за результатами дисертаційного дослідження І. В. Воробйовою було запропоновано шляхи поліпшення іміджу працівника міліції, що ґрунтуються на уявленнях